

1 Oktober 2021

In Twente bestaat de behoefte om de verschillende databronnen veel meer naast elkaar als één regiobeeld te presenteren om:

- * meer inzicht te krijgen in de zorg- en ondersteuningsvraag en de behoeftes van inwoners in relatie tot het aanbod van zorg en ondersteuning en de mate van gezondheid (op regio, gemeente en wijk/dorp niveau)
- * gezamenlijk opgave(n) te formuleren op basis van data en feiten (analyse en beleidsvorming)
- * de effecten van ingezet beleid op de ontwikkeling van zorgkosten en zorguitgaven te volgen (monitoring).

Deze factsheet is een eerste concrete uitwerking van deze wens en gaat specifiek over zorg en ondersteuning voor Twentenaren van 65 jaar en ouder. De factsheet bevat informatie over de gezondheidssituatie van Twentse ouderen (GGD) en het zorggebruik onder ouderen vanuit Wmo (TMSD), verzekerde zorg en Wlz-zorg (Vektis), met extra aandacht voor het onderwerp 'dementie' (Vektis).

Aandachtspunten bij het lezen

- * Deze factsheet bevat de meest recent beschikbare cijfers. In alle gevallen gaat dit nog om voorlopige cijfers. Dit betreft overal cijfers over het jaar 2020, met uitzondering van de data over dementie van Vektis en Armoede cijfers (CBS, RIO). Deze data is van 2019.
- * Wanneer het budgetten worden weergegeven, is dit op jaarbasis van het betreffende jaar. Declaratiegegevens laten vaak een na-ijl effect zien. Met name de GGZ gegevens zijn nog niet compleet.
- * Door een administratieve afwijking valt het percentage Huisartsenzorg in regio Twente hoger uit dan het in werkelijkheid is. Vek..

Ouderen

Aantal ouderen (65+) en aandeel t.o.v. de gehele bevolking van Enschede

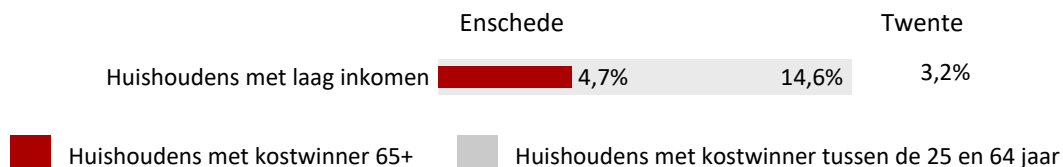
28.420

17,8%

inwoners 65+

aandeel t.o.v. bevolking

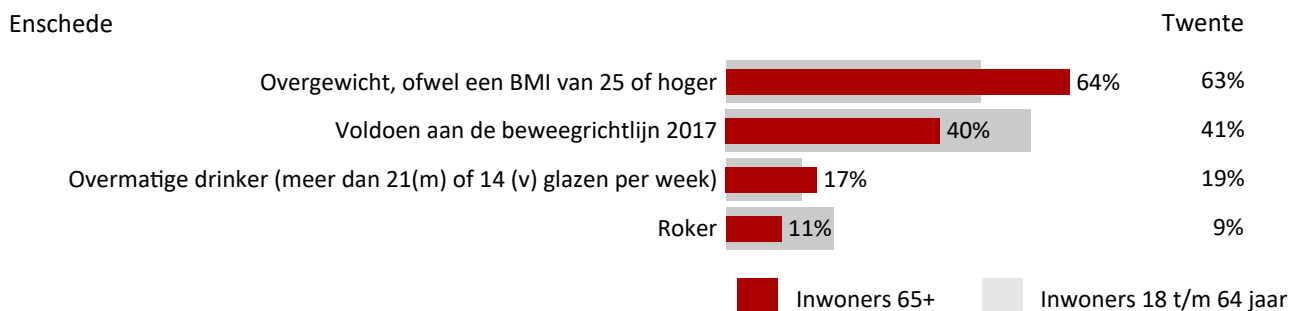
Aandeel huishoudens met een laag inkomen (op het Wettelijk Sociaal Minimum)

Gezondheid thuiswonende ouderen (65+)

De informatie over de gezondheidssituatie van thuiswonende ouderen komt uit de volwassenen- en ouderenmonitor van GGD Twente. Dit is een enquête die is gehouden onder een aselechte steekproef van Twentse inwoners van 18 jaar en ouder. In totaal hebben 13.392 inwoners uit Twente deelgenomen. Significante verschillen tussen ouderen in Enschede versus Twente kan op deze steekproefdata berekend worden. Dit wordt hier weergegeven met een *.

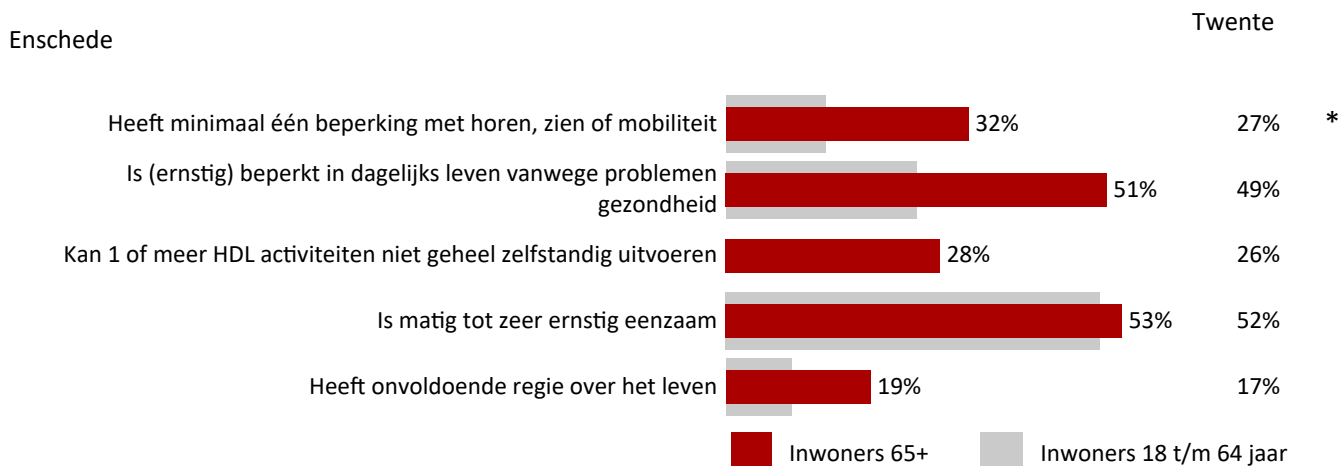
Leefstijl

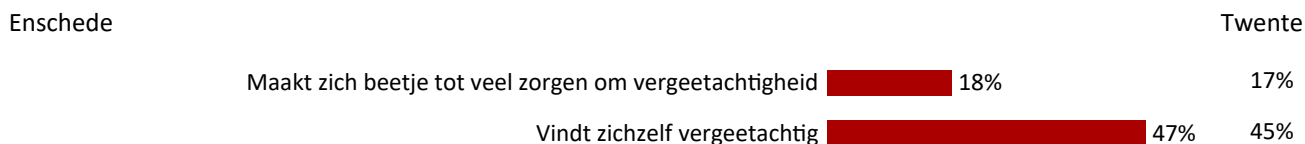
1 Oktober 2021

Gezondheid thuiswonende ouderen (65+)

Aandeel ouderen dat levensbeperkingen ervaart

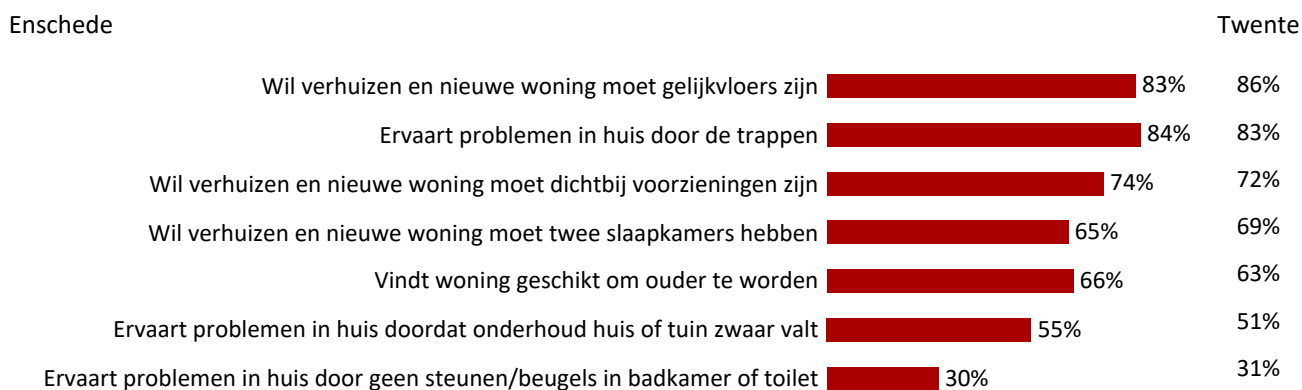
Vergeetachtigheid

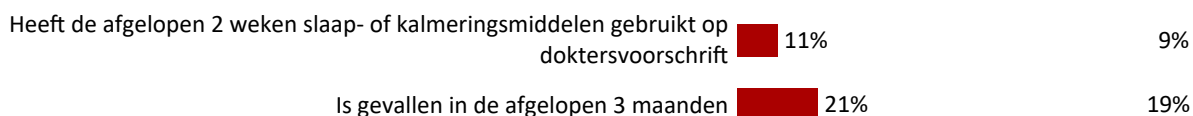
5,3%

Thuiswonende 65+ met dementie (bron: Vektis).
Het betreft personen die gebruik maakten van medicatie of zorg gerelateerd aan dementie vanuit ZVW of WLZ. Personen met dementie met enkel mantelzorg of wmo-zorg zijn niet meegerekend.

Zelfstandig wonen

Slaap/kalmeringsmiddelen en vallen

Er blijkt een significante samenhang te zijn tussen bovenstaande zaken. Dus iemand die slaap- of kalmeringsmiddelen gebruikt is relatief vaker gevallen dan iemand die dat niet gebruikt.

1 Oktober 2021

Wettelijke kaders voor zorg en ondersteuning voor ouderen (thuis en in een instelling)

De zorg en ondersteuning voor ouderen komt vanuit drie verschillende wettelijke kaders:

- Wmo** Gemeenten moeten ervoor zorgen dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. De gemeente geeft ondersteuning thuis via de Wet maatschappelijke ondersteuning
- Wlz** De Wet langdurige zorg (Wlz) regelt zware, intensieve zorg voor kwetsbare ouderen, mensen met een handicap en mensen met een psychische aandoening.
- Zvw** Iedereen die in Nederland woont of werkt moet een basisverzekering voor zorg (basispakket) afsluiten. In het basispakket zit medisch noodzakelijke zorg waar iedereen recht op heeft. Denk aan de standaardzorg van bijvoorbeeld huisarts, ziekenhuis of apotheek.

De zorgconsumptie vanuit Wmo komt uit de Twentse Monitor Sociaal Domein.

De percentages zorggebruik WLZ en ZVW gaan over het aandeel verzekerden dat deze zorg gebruikt. Bij de Wmo cijfers gaat het over het aandeel inwoners. In Twente is meer dan 99 procent van de inwoners verzekerd.

Let op: Door een administratieve afwijking valt het percentage Huisartsenzorg in regio Twente hoger uit dan het in werkelijkheid is. Dit werkt ook door in de kosten. Vektis is bezig dit te corrigeren.

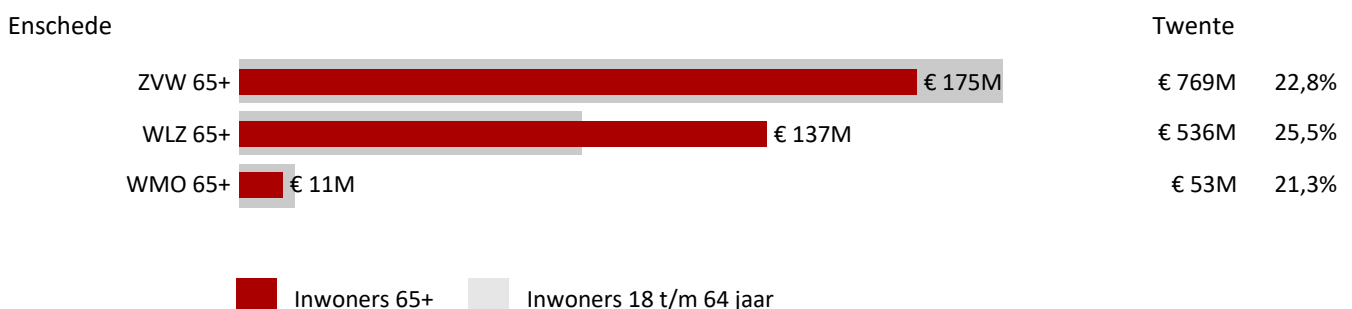
Zorgconsumptie vanuit verschillende wettelijke kaders in Enschede

Het zorgverbruik bij de verschillende wettelijke kaders kan niet opgeteld worden tot een totaal zorggebruik. Iemand met zorg vanuit meerdere wettelijke kaders, wordt dan dubbel geteld. De geaggregeerde data vanuit Vektis maakt het niet mogelijk om de gestapelde zorg per persoon te bepalen.

Totale kosten (in miljoenen euro's) in Enschede

De percentages geven het aandeel weer van de kosten van Enschede t.o.v. heel Twente.

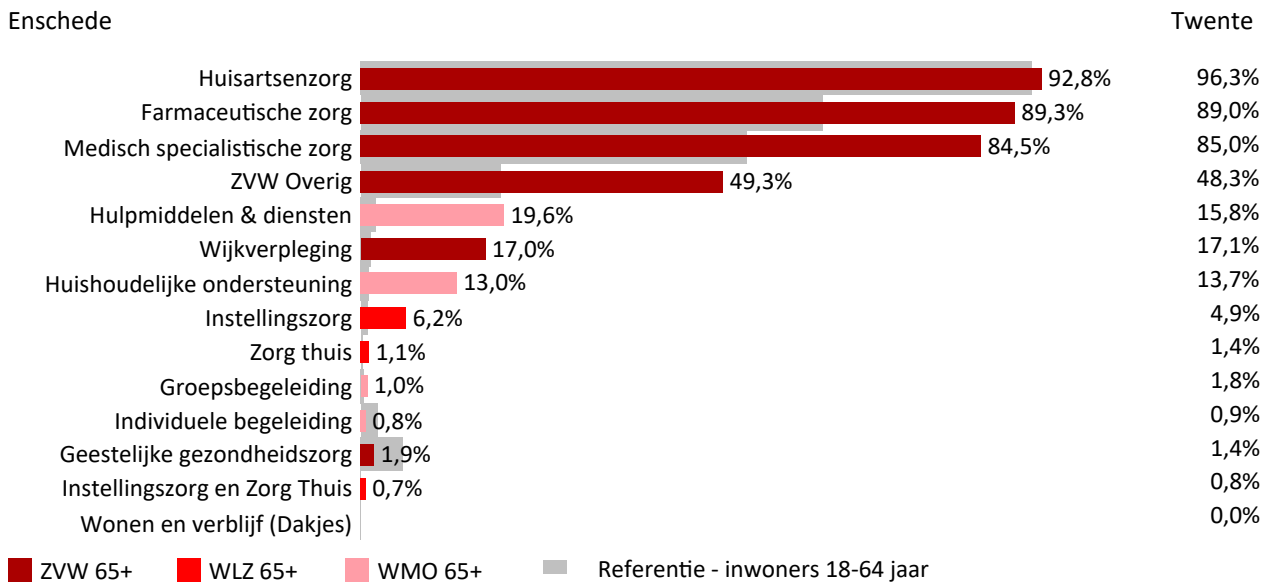

1 Oktober 2021

Zorg en ondersteuning voor ouderen (thuis en in een instelling)

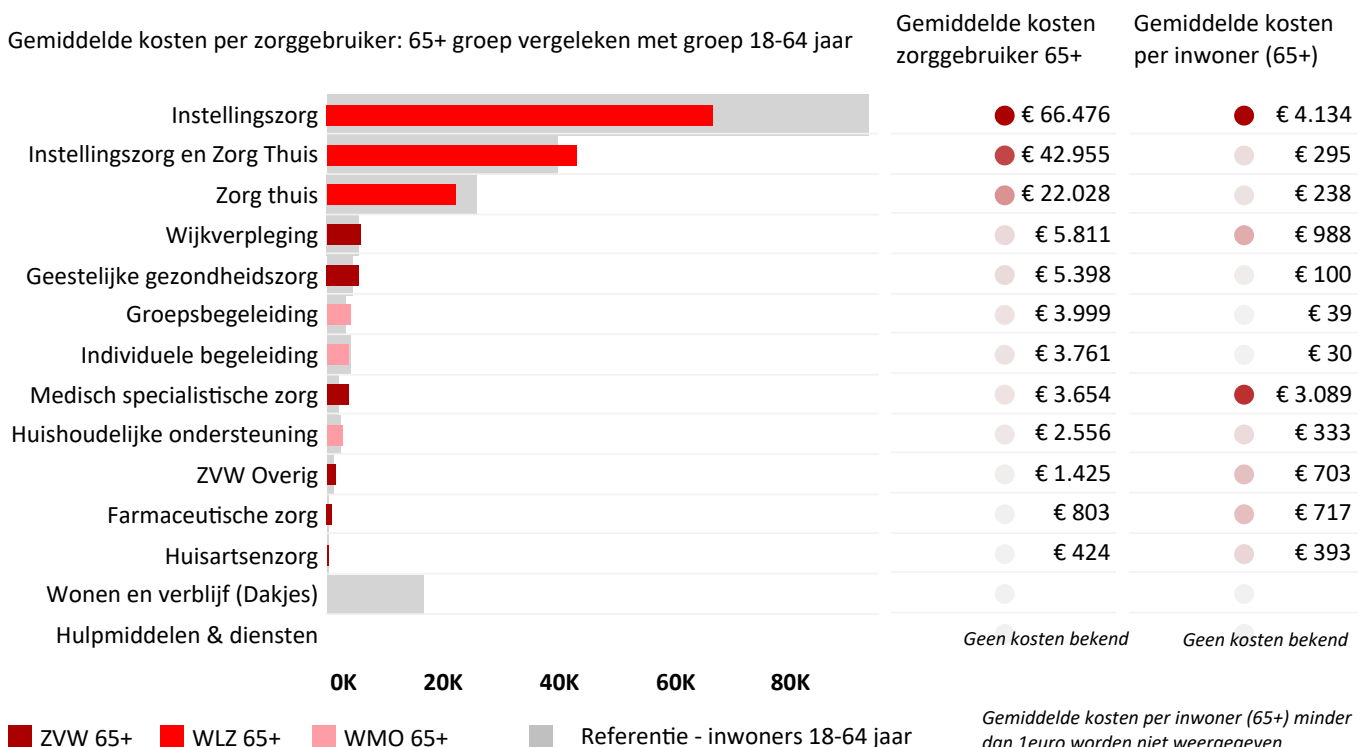
Aandeel 65+ dat zorg gebruikt per type zorg in Enschede

Onder de ZVW categorie 'overig' vallen: Zintuiglijk gehandicapten, Mondzorg, Hulpmiddelen (Zvw), Paramedische hulp, Kraamzorg, Verloskunde, Ziekenvervoer, Grensoverschrijdende zorg en Kosten ondersteuning eerstelijns. De WMO categorie 'Wonen en verblijf' betreft kortdurend verblijf ter ontlasting van mantelzorgers m.b.t. licht verstandelijke beperkingen.

Gemiddelde kosten per zorggebruiker (65+) en per inwoner (65+) uitgesplitst naar type zorg in Enschede

De gemiddelde kosten per zorggebruiker laten zien wat relatief dure en goedkopere zorg is. Door te kijken naar de gemiddelde kosten per inwoner zie je welke zorg het grootste aandeel heeft in het totale zorgbudget.

1 Oktober 2021

Dementie

Zoals eerder genoemd woont ruim 1 op de 20 Twentenaren van 65+ thuis met dementie (bron:Vektis). Mogelijk is het werkelijke aandeel nog hoger omdat thuiswonende 65-plussers met dementie die enkel wmo-hulp of mantelzorg krijgen hierin niet zijn meegenomen.

Thuiswonenden 65+ met dementie

Enschede	Twente
5,3%	5,3%

Percentage thuiswonende 65-plussers in Enschede met dementie dat gebruik maakt van..

Op peilmoment eind januari 2019 is bepaald of iemand thuiswonend is. Een deel van de eind januari 2019 nog thuiswonende 65-plussers met dementie stroomde later in hetzelfde jaar in in een Wlz-instelling.

Enschede			Twente
Wijkverpleging	65 t/m 74 jaar	51,4%	56,8%
	75 t/m 84 jaar	65,8%	70,0%
	85 jaar en ouder	73,7%	73,0%
Eerstelijnsverblijf	65 t/m 74 jaar	2,9%	3,2%
	75 t/m 84 jaar	4,3%	4,1%
	85 jaar en ouder	6,0%	6,5%
SEH-bezoek	65 t/m 74 jaar	26,8%	24,2%
	75 t/m 84 jaar	28,6%	28,1%
	85 jaar en ouder	33,5%	32,3%
Ziekenhuisopname	65 t/m 74 jaar	23,6%	21,9%
	75 t/m 84 jaar	22,5%	22,9%
	85 jaar en ouder	25,1%	23,2%
Instroom Wlz-instelling	65 t/m 74 jaar	7,6%	8,7%
	75 t/m 84 jaar	18,1%	15,1%
	85 jaar en ouder	30,9%	25,4%

■ 65 t/m 74 jaar ■ 75 t/m 84 jaar ■ 85 jaar en ouder

Om herleidbaarheid te voorkomen, zet Vektis kleine aantallen om naar '0'. Dit verklaart mogelijke gaten in deze analyse (m.n. kleinere gemeenten).

Totale kosten van zorg aan thuiswonende 65-plussers met dementie (in miljoenen euro's) in Enschede

Enschede		
Wlz-thuis	65 t/m 74 jaar	€ 2,0M
	75 t/m 84 jaar	€ 4,2M
	85 jaar en ouder	€ 3,3M
Wlz-instelling	65 t/m 74 jaar	€ 1,3M
	75 t/m 84 jaar	€ 4,5M
	85 jaar en ouder	€ 4,6M
Wijkverpleging	65 t/m 74 jaar	€ 1,0M
	75 t/m 84 jaar	€ 2,9M
	85 jaar en ouder	€ 2,6M
Medisch specialistische zorg	65 t/m 74 jaar	€ 2,1M
	75 t/m 84 jaar	€ 3,8M
	85 jaar en ouder	€ 1,8M
Zvw	65 t/m 74 jaar	€ 4,8M
	75 t/m 84 jaar	€ 9,4M
	85 jaar en ouder	€ 5,8M

Bronnen: Ouderenmonitor GGD (2020), Twentse Monitor Sociaal Domein (2020), Vektis gemeentezorgspiegel monitor Dementie (2019), Vektis gemeentezorgspiegel zorggebruik (2020), Regionaal Inkomens Onderzoek van CBS (voorlopige cijfers 2019)

1 Oktober 2021

Toelichtingenblad

Hieronder is een wat uitgebreidere toelichting op de gebruikte data. Deze informatie is afkomstig van de Gemeentezorgspiegel (Vektis), de Twentse Monitor Sociaal Domein (WMO) en samen14.nl

Typen zorg

Geestelijke Gezondheidszorg (ZVW): betreft basis GGZ en gespecialiseerde GGZ. Zorg bij de praktijkondersteuner (POH-GGZ) hoort hier niet bij en valt onder huisartsenzorg. Langdurige GGZ valt onder instellingszorg WLZ.

Medisch Specialistische zorg (ZVW): betreft een aantal kostengroepen die zijn afgeleid van geneeskundig specialismen, waaronder specialistische mondziekten en kaakchirurgie, ziekenhuiszorg en curatieve zorg, overige zorgproducten, add-ons dure geneesmiddelen, add-ons IC, DBC-zorgproducten en integrale kosten van extramuraal werkende specialisten.

Overig (ZVW): betreft zorg aan zintuiglijk gehandicapten, mondzorg, Hulpmiddelen (Zvw), paramedische hulp, kraamzorg, verloskunde, ziekenvervoer, grensoverschrijdende zorg en kosten ondersteuning eerstelijns.

Instellingszorg (WLZ): betreft zorg aan inwoners die volledig jaar in instelling verblijven (geen pgb).

Zorg thuis (WLZ): betreft zorg aan inwoners die een volledig jaar thuis wonen (geen pgb).

Zorg thuis en instelling (WLZ): betreft zorg aan inwoners die gedurende het jaar zowel zorg thuis als zorg binnen een instelling hebben ontvangen (geen pgb)

Wonen en verblijf (Wmo): betreft zorg aan inwoners met LVB (licht verstandelijk beperking), en is inzetbaar ter ontlasting van mantelzorgers, de zogenaamde respijtzorg (kortdurend verblijf). Beschermd wonen is hierbij niet meegenomen.

Individuele of groepsbegeleiding (Wmo): betreft ondersteuning bij uitvoering van dagelijkse handelingen en vaardigheden en soms ook bij het uitvoeren van de regie hierover.

Hulpmiddelen (Wmo): betreft woondiensten, vervoersdiensten, rolstoelen, vervoersvoorzieningen, woonvoorzieningen en overige hulpmiddelen. De kosten voor hulpmiddelen zijn niet beschikbaar in de Twentse Monitor Sociaal Domein en daarom ook hier niet opgenomen.

Indeling van inwoners naar gemeenten, of regio

Betreffende de data over WLZ en ZVW zorg

Inwoners worden hierbij gedefinieerd als individuen met lopende zorgverzekering op 30 juni van het peiljaar. Individuen worden vervolgens ingedeeld in een gemeente en wijk op basis van hun postcode in het verzekerdenbestand van Vektis op 30 juni van het geselecteerde jaar.

Betreffende de data over WMO zorg

Alle individuen waarvoor de betreffende gemeente zorg heeft betaald in het peiljaar. Dit komt veelal overeen met de woonachtige gemeente.

Privacy

Wanneer binnen een bepaalde categorie minder dan 10 personen zijn worden de cijfers op deze regel op '0' gezet om herleidbaarheid naar personen te voorkomen.